

הנושא: מודל לפיתוח עצמאות בקרב בני נוער

הכותב/ת: אפרת קרינסקי ועילם בר-לב

שלב 1: תכנון

קבוצה

- מיפוי כוחות וחסמים בקבוצה – כקבוצה וכפרטים.
- שיחה לקבוצת החניכים הרלוונטית אליה מכון התהליך להצגה ראשונית של הנושא ובחירה משותפת של דרכי פעולה אפשריות.
- מיפוי זירות פוטנציאליות למימוש התהליך.
- גיוס חניכים בוגרים מובילים להטמעת התהליך

מדריך

- הסכמה בצוות וגיבוש תפיסה לפיתוח עצמאות, הצבת מטרות ויעדים כתובים.
- בניית תכנית עבודה שלדית לקידום הנושא מודעות והבנה של המדריכים על החשיבות של שחרור השליטה.
- מיפוי מקורות הכוח והחסמים במערכת ובסביבתה.

שלב 2: ארגון וביצוע

קבוצה

- חלוקת תפקידים ומשימות בקבוצה
- לבזר כמה שיותר סמכויות בין מעגל המובילים בתוך הקבוצה
- שיחת תאום ציפיות ותאום לוחות זמנים נדרשים עם המעגל המוביל בקבוצה.

מדריך

- חלוקת תפקידים ומשימות בצוות החינוכי
- לוח גנט – בניית לוחות זמנים לאורך השנה לצד חלוקת המשימות
- שינוי מצב תודעתי של המדריך: מדמות שעושה להם ועבורם לדמות שעושה איתם!

שלב 3: משוב, למידה והפקת לקחים

קבוצה

- קבוצת מובילים – אחת לתקופה לייצר סיכום לצד פעילות חווייתית מחזקת ולבחון דרכים לשיפור.
- שיחות כלליות – לפי הצורך ובסיום תהליך עם כלל הקבוצה.
- שיחות משוב אישיות – לגיוס אלה שקשה להם לטובת חיבורם לתהליך.

מדריך

- תוך כדי תנועה – אחת לחודש לסכם את מה שנעשה ולבחון מה טעון שיפור לחודש הקרוב.
- תיקונים קטנים שמייצרים בסוף שינוי גדול. בתום רבעון / תקופה משמעותית – לסכם עשייה, הצלחות וכישלונות מול המטרות, להבין מה ניתן לעשות טוב יותר ולתכנן קווים לתקופה המשמעותית הבאה.

דגשים קריטיים להצלחה!

1. חזרתיות – יש לייצר פעילות החוזרת על עצמה בתדירות שתחליטו עליה לאורך תקופה על-מנת לאמן את הנוער בלקיחת אחריות ומחויבות הנדרשות לפיתוח עצמאות.
2. תהליכות ועקביות – פיתוח עצמאות היא תהליך מתמשך. מדריך / מערכת שאינם בשלים לתהליך ארוך טווח מוזמנים לחסוך מעצמם חוויה של תסכול מיותרת. יש לראות את האופק של התהליך גם מעבר לתקופת עבודתכם בנעורים. הטמעת עצמאות דורשת תהליך מתמשך ועקבי של לפחות 3 שנים!
3. ראיה חיובית – לראות הצלחות קטנות כגדולות הן ברמת הפרט והן בקבוצה. בתהליך מתמשך, כל הצלחה קטנה היא תחנה בדרך שמחזקת ומייצרת אופטימיות ואנרגיות להמשכו.
4. מצרכנים ליצרנים – שינוי תפיסה של המדריך והמערכת כולה שמפסיקים לעשות לנוער אלא עושים רק יחד עמו. ממפיק אירועים למלווה חינוכי. שינוי לגישה זו של המדריך ומימושה באופן עקבי ורציף לאורך זמן קריטי לתחילת התהליך. ללא שינוי גישה המסר עלול להיות מאוד מבלבל.
5. זירות של עשייה מגוונות וגמישות – לאפשר זירות שמאפשרות תנועה של נערים דרכן לצד זירות מגוונות שימשכו מגוון נערים לתוכן.